

A központi költségvetés finanszírozása és adósságának alakulása

2023. szeptember

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága 2023. szeptember végéig 4 399,1 milliárd forinttal **növekedett** a következő négy tényező eredményeképpen:

- **Az első tényező**, amely **növelte** az adósságot a nettó forintkibocsátás 2 461,6 milliárd forint összegben, ami a költségvetés hiányát finanszírozza.
- **A második – szintén növelő hatású – tényező** a nettó devizakibocsátás, amely 2 423,2 milliárd forint összegben szintén hozzájárult a hiány finanszírozásához.
- **A harmadik – fentiekkel ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett erősödése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 276,2 milliárd forinttal csökkentette.
- **A negyedik – további csökkentő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása és egyéb tényezők miatt bekövetkezett mark-to-market betétállományok csökkenése 209,5 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint szeptember végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2023-ban, milliárd forint

	2022. december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2023. szeptember		változás
	előzetes állomány	Megosztás	I-IX. hónap				előzetes állomány	Megosztás	százalékpont
1. Forint	33 775,628	74,1%	10 280,501	7 818,944	0,000	2 461,557	36 237,185	72,5%	-1,60%
1.1. Hitel	1 024,205	2,2%	0,000	102,382	0,000	-102,382	921,824	1,8%	-0,40%
1.1.1. Külföldi	1 024,205	2,2%	0,000	102,382	0,000	-102,382	921,824	1,8%	-0,40%
1.1.2. Belföldi	0,000	0,0%	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,0%	0,00%
1.2. Állampapír	32 751,423	71,9%	10 280,501	7 716,562	0,000	2 563,938	35 315,361	70,7%	-1,20%
1.2.1. Kötvény	22 346,277	49,0%	2 532,320	1 211,271	0,000	1 321,049	23 667,326	47,4%	-1,67%
1.2.2. Diszkont kincstárjegy	1 785,783	3,9%	3 736,253	3 366,760	0,000	369,493	2 155,276	4,3%	0,39%
1.2.3. Lakossági állampapír	8 619,363	18,9%	4 011,928	3 138,531	0,000	873,396	9 492,760	19,0%	0,08%
2. Deviza	11 397,328	25,0%	3 143,082	719,869	-276,223	2 146,991	13 544,319	27,1%	2,09%
2.1. Hitel	1 959,079	4,3%	396,824	59,745	-36,319	300,759	2 259,838	4,5%	0,22%
2.1.1. Külföldi	1 959,079	4,3%	396,418	59,745	-35,913	300,759	2 259,838	4,5%	0,22%
2.1.2. Belföldi	0,000	0,0%	0,406	0,000	-0,406	0,000	0,000	0,0%	0,00%
2.2. Állampapír	9 438,250	20,7%	2 746,258	660,123	-239,904	1 846,231	11 284,481	22,6%	1,87%
2.2.1. Külföldi	9 085,466	19,9%	2 597,558	626,327	-233,343	1 737,888	10 823,354	21,7%	1,72%
2.2.1.1. Devizakötvény	9 085,466	19,9%	2 417,273	626,177	-235,524	1 555,572	10 641,038	21,3%	1,36%
2.2.1.2. ECP program	0,000	0,0%	180,285	0,149	2,180	182,316	182,316	0,4%	0,36%
2.2.2. Belföldi	352,783	0,8%	148,700	33,796	-6,561	108,343	461,126	0,9%	0,15%
Összesen	45 172,957	99,1%	13 423,583	8 538,812	-276,223	4 608,548	49 781,504	99,6%	0,49%
Egyéb kötelezettség	389,419	0,9%	1 300,515	1 497,567	-12,424	-209,476	179,944	0,4%	-0,49%
MINDÖSSZESEN	45 562,376	100,0%	14 724,098	10 036,379	-288,647	4 399,072	49 961,448	100,0%	0,00%

A központi költségvetés devizaadóssága 2023-ban 2 147,0 milliárd forinttal 13 544,3 milliárd forintra növekedett az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2022. év végi 25,0%-os szintről 27,1%-os szintre emelkedett a teljes adósságon belül.

A növekedés hátterében az idei évben végrehajtott devizakötvény-kibocsátások állnak: Januárban az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK Zrt.) 5 éves futamidejű 558,1 milliárd forint (1,5 milliárd USD) összegű és 10 éves futamidejű 558,1 milliárd forint (1,5 milliárd USD) összegű, valamint 465,1 milliárd forint (1,25 milliárd USD) összegű 30 éves futamidejű nemzetközi devizakötvényt bocsátott ki. Tovább emelte a devizaadósságot, hogy márciusban zárt körben megemelésre kerültek a januárban kibocsátott 5 és 10 éves futamidejű devizakötvények 54,3 milliárd forint (150 millió USD) és 108,6 milliárd forint (300 millió USD) összegben. A januári devizakibocsátásból befolyó összeg egy részéből (1,0 milliárd USD) két 2023-24 közötti lejáratú USD kötvény részbeni visszavásárlása valósult meg, az érintett swapok lezárásával együtt 289,9 milliárd forint névértéken. Ezt követően szeptemberben további 673,2 milliárd forint (1,75 milliárd EUR) összegű 10 éves futamidejű devizakötvény kibocsátásra került sor. Az ECP (Euro Commercial Paper) program keretében kibocsátott devizaértékpapírok hóvégi állománya 180,3 milliárd forint (500 millió USD) volt szeptemberben. Az árfolyamerősödés ugyanakkor csökkentette a devizaadósság részarányát.

A költségvetés forintadóssága szeptember végéig 2 461,6 milliárd forinttal növekedett és 36 237,2 milliárd forintot ért el, a forint adósság a teljes államadósság 72,5%-át teszi ki. 2022 decemberében ez az arány 74,1% volt.

2023. szeptember végén a forint lakossági állampapírok állománya 9 492,8 milliárd forintot tett ki, ami 873,4 milliárd forint növekedést jelent 2022. december vége óta.

A lakossági állampapír-kereslet döntő hányadát az egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Állampapír értékesítése képezte. A Prémium Magyar Állampapír állománya 2023. szeptember végére 2 115,6 milliárd forinttal növekedett, amely így 6 437,2 milliárd forintot tett ki. A Bónusz Magyar Állampapír állománya 385,6 milliárd forinttal növekedett, és szeptember végén 900,3 milliárd forintot tett ki. A Magyar Állampapír Plusz állománya szeptember végéig 1 296,1 milliárd forinttal

887,9 milliárd forintra csökkent. A nyomdai úton előállított Magyar Állampapír Plusz állománya 126,0 milliárd forint csökkenés következtében 124,6 milliárd forint volt hó végén.

Az Egyéves Magyar Állampapír állománya 474,4 milliárd forint volt szeptember végén, ami 333,4 milliárd forinttal alacsonyabb a 2022. év végi állománynál. A gyermekek életkezdési támogatását szolgáló Babakötvény állománya 2023-ban 37,5 milliárd forinttal növekedett és szeptember végére elérte a 236,3 milliárd forintot.

Az ÁKK Zrt. szeptember hó folyamán összesen 41,0 milliárd forint összegben vásárolt vissza lakossági állampapírokat a forgalmazó bankoktól.

A *külföldi befektetők állampapír állománya* szeptemberben 843,6 milliárd forinttal 6 172,8 milliárd forintra csökkent az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 1,0%-a, 62,8 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 99,0%-a, 6 109,9 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje szeptember végén 6,1 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A korábbi dollárkötvény kibocsátások óta eltelt időszakban az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 209,5 milliárd forinttal csökkent. Szeptember végén az állomány 179,9 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 0,4%-át jelenti.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A *diszkontkincstárjegyek* szeptemberi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,8-ről 2,4-re növekedett. A *kötvénnyauctionok*on a fedezettség az előző havi 4,3-ról 3,6-ra csökkent.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó szeptemberi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 188 bázisponttal csökkent, és 7,54%-ot tett ki. A *6 hónapos kincstárjegy* utolsó szeptemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 8,52% lett, amely 106 bázisponttal alacsonyabb az augusztus végi értéknél. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó szeptemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 8,75% lett, amely 55 bázisponttal kisebb az augusztus végi értéknél.

A *3 éves kötvény* szeptemberi aukcióján az átlaghozam 7,98%-ot ért el, ami 47 bázisponttal alacsonyabb az augusztus végi aukción kialakult átlaghozamtól. Az *5 éves kötvény* 7,00%-os átlaghozama 69 bázisponttal kisebb, mint az augusztus végi aukción kialakult átlaghozam. A *10 éves kötvény* utolsó szeptemberi aukcióján az átlaghozam 7,00%-ot ért el, ami 34 bázisponttal alacsonyabb, mint az augusztus végén kialakult átlaghozam. A *20 éves kötvény* szeptemberi aukcióján az átlaghozam 7,34%-ot ért el, ami 40 bázisponttal meghaladja az előző, júliusi aukción kialakult átlaghozamot.

Budapest, 2023. október 13.

dr Réz András
vezérigazgató-helyettes